

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Sekretarz Stanu
Maciej Wróbel

DPAiF-WA.552.40.2025.MS
Warszawa, 16 lipca 2025 r.

Pan
Marcin Wiącek
Rzecznik Praw Obywatelskich
Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku,

w odpowiedzi na pismo z 30 kwietnia 2025 r. nr VII.0134.6.2025.PK, dotyczące potrzeby rozważenia zmian legislacyjnych w zakresie możliwości stosowania 50% kosztów uzyskania przychodu przez artystów zatrudnianych na podstawie umowy o pracę – w szczególności w odniesieniu do muzyków orkiestrowych – uprzejmie przedstawiam poniższe stanowisko.

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego z uwagą śledzi wszelkie sygnały dochodzące ze środowisk twórczych oraz pozostaje otwarty na dialog w sprawach dotyczących sytuacji socjalnej i podatkowej artystów. Jednocześnie należy jednak wskazać, że resort nie dostrzega obecnie zasadności ingerencji ustawodawczej zmierzającej do automatycznego objęcia określonych grup zawodowych prawem do stosowania 50% kosztów uzyskania przychodu, bez konieczności indywidualnej oceny przesłanki twórczości.

Zgodnie z art. 22 ust. 9 pkt 3 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 163, z późn. zm.), możliwość zastosowania podwyższonych kosztów uzyskania przychodu przysługuje w przypadku wykonywania działalności o charakterze twórczym w rozumieniu odrębnych przepisów. Kwalifikacja ta musi być dokonywana z uwzględnieniem faktycznego charakteru wykonywanych czynności – w odniesieniu do konkretnego pracownika i zakresu jego obowiązków. Przepis ten nie przewiduje automatyzmu opartego wyłącznie na przynależności zawodowej ani na domniemaniu, że dana grupa wykonuje wyłącznie działalność twórczą. Aby ustalić, czy wykonywana działalność ma charakter twórczy, należy zatem odwołać się do przepisu art. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 24), zgodnie z którym „przedmiotem prawa autorskiego jest każdy przejaw działalności twórczej o indywidualnym charakterze, ustalony w jakiejkolwiek postaci, niezależnie od wartości, przeznaczenia i sposobu wyrażenia (utwór)”. Przyjmuje się w orzecznictwie i doktrynie, że przejawem twórczej działalności o indywidualnym charakterze są przede wszystkim: oryginalność dzieła, walory kreacyjne, indywidualność utworu czy osobiste piętno twórcy (twórczy wkład pozwalający odróżnić dzieło twórcy od innych dzieł).

Rozwiązanie przyjęte w art. 116 ust. 7 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571, z późn. zm.), zgodnie z którym działalność nauczyciela akademickiego uznaje się z mocy prawa za działalność twórczą, ma charakter przepisu *lex specialis* i zostało wprowadzone w kontekście specyfiki pracy akademickiej, gdzie twórczość naukowa i dydaktyczna są trwale i systemowo wpisane w zakres obowiązków służbowych. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego nie postuluje rozszerzania tego rozwiązania na inne zawody artystyczne, ponieważ prowadziłoby to do zniesienia

Informacja dotycząca zasad przetwarzania danych osobowych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz praw osób, których dane są przetwarzane została zamieszczona na stronie <http://bip.mkidn.gov.pl> w zakładce ochrona danych osobowych.

konieczności badania przesłanek twórczości w indywidualnych przypadkach. W ocenie Ministra, taka zmiana osłabiłaby transparentność i spójność systemu podatkowego oraz mogłaby prowadzić do trudnych do przewidzenia skutków praktycznych i finansowych.

W odniesieniu do sytuacji muzyków orkiestrowych ministerstwo dostrzega złożoność zagadnienia, w szczególności na tle praktyki różnicowania składników wynagrodzenia na części objęte i nieobjęte 50% kosztami uzyskania przychodu. Niemniej obowiązujące przepisy prawa oraz dotychczasowa praktyka orzecznicza wskazują, że możliwość zastosowania preferencyjnych kosztów uzyskania przychodu powinna być uzależniona od rzeczywistego charakteru danej pracy, a nie oparta na generalnym założeniu, że praca ta jest działalnością twórczą. Dlatego też Minister nie opowiada się za wprowadzaniem rozwiązań ustawowych przesądzających z góry, że każdy pracownik instytucji artystycznej wykonuje działalność twórczą w pełnym wymiarze.

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego pozostaje otwarty na dalszą współpracę z Rzecznikiem Praw Obywatelskich oraz ze środowiskami twórczymi w zakresie wypracowywania rozwiązań sprzyjających sprawiedliwemu traktowaniu artystów przy jednoczesnym poszanowaniu podstawowych zasad prawa autorskiego.

Z poważaniem

Maciej Wróbel